

DEBRECZENI UJSÁG

ELOFIZETESI AR:

Helyben:	Vidékre:
Félévre 3 fr — kr.	Félévre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre 1 „ 50 „	Negyedévre 2 „ 50 „

Felelős szerkesztő és tulajdonos: **THAN GYULA.**

SZERKESZTŐSEG és KIADÓHIVATAL:
Debreczen, Főter Biedermann-palota földszint.

A mocsai eset.

— jul. 20.

Megvilágítottuk annak idejében azt a rettenetes esetet, a mely a minap Mocsán, Komárommegyében történt. Elmondunk részletesen hogyan feszítették kintpadra azokat, a kik valamely betöréses lopás gyanujában álltak s hogyan derült ki későbbben, hogy a megszurkált, megpörkölt, megvagdalt, összemarcangolt emberekről teljesen ártatlanok voltak.

Ez a legutóbbi körülmény azonban egészen mellékes.

Akár loptak azok az emberek, akár nem; annak az időnek vége (vagy legalább végének kellene lennie) a mikor a rabváltás eszközei kinzó szerszámokból állottak. A mikor ököl, husáng, tüzes vas, lábszorító és fejkarika állt az inkvizitorok rendelkezésére s vér és iszonyat között kellett a delikvenseknek vallaniok, akár bűnösök voltak, akár ártatlanok. A civilizáció szelleme elvágatott a sötét rendszerek fölött. S ha más hatása nem is volt a civilizációnak, mint az, hogy nagy felháborodást okoz,

a mikor ilyen kiváltás nyilvánosságra kerül, már eredménye dicsőséges.

Azonban van más hatása is. Minden civilizált országban eltűntek a rabkinzás borzalmas eszközei. Hogy nálunk a vármegyei közigazgatás egynemely rétegében megmaradt még az nem azt jelenti, hogy nemzetünk nem fogékony a civilizáció áldásai iránt, hanem egyszerűen gyalázata az egyes közegeknek. És így nincs igazuk ama külföldi lapoknak, a kik arcpirító módon vádolják ezért barbarizmussal egész Magyarországot.

De most nem arról akarunk szólni. Van egy másik oldala is ennek a borzalmas esetnek, mely eddig ösmeretlen volt.

A közigazgatás élén álló férfiakat vonta a közvélemény felelősségre a miatt, a mi Mocsán történt. Tény, hogy a szolgabírák és egyéb közigazgatási előkelőségek szemet szoktak hunyni, a mikor egy-egy csendőrségi atrocitásról hallanak, minek folytán a nép ki van szolgáltatva a vármegyei és csendőrségi közegeknek életre-halálra. Mindamellett itt meg kell ál-

lanunk kissé. Komárom vármegye egyik elsőrangú tisztviselője ugyanis a megyei közigazgatás és kormányzat eljárásának földerítésére a következő részleteket beszélte el:

Ujabb részletek.

A mocsai torturáról se a főispán, se az alispán nem tudott előzetesen semmit. A főispán szokottközségvizsgáló körutjában múlt évi december 15 én Mocsára ment a járási főszolgabíróval s az árvaszéki ügyésszel s egyéb kísérettel a községi igazgatást, könyvvezetést, gazdasági helyzetet stb. megvizsgálni. A nép nagy seregben fogadta a falubeli két lelkész vezetése mellett. A főispán szokott módon felhívta a népet, hogy a kinek panasz van, most adja elő. Senki se állott elő panasszal a néhány nap előtt történt váltás tárgyában, még a rom. kath. és ref. lelkészek se.

A főispán az idei márciusban fülhegygyel hallott valamit a vizsgálatról, azonnal fölkereste a vizsgálóbíró s kérdezte a vizsgálat részleteit, de ez a hivatalgs titokra való utalással semmi részletet nem közölt. Akkor mind a főispán, mind az alispán be rendelték Szabó Sándor szolgabíró s

Érdekes légyott.

Egy fiatal ember, akit szerénységem tilt megnevezni, tegnap a következő nyílt levelező-lapot kapta:

Édesem!

Gyere hozzám mindent megbo csátok. Holnap szombaton délután négy órakor, várlak lakásomon, a Kököresin-uteza 7-ik sz. házban, földszint 7. Okvetlenül jöjj te kis hunczut.

Ólel a kimerülésig: Z. V.

Mindig kellemes dolog a szerelmes levél, természetes dolog tehát, hogy az a fiatal ember, akit a szerénységem tilt megnevezni, nagyon megörült Z. V. kisasszony aláírásának. — Azt ugyan nem tudta ki ő és merre van hazája, de a randevuhoz nem fel-

tétlenül szükséges a hölgy előzetes ismeretsége. — Hisz manapság a legtöbb házasság is csak úgy blindre történik.

S a térképen megnézte merre van a kököresin-uteza, azután nyugodtan várta a mai napot.

Pont félnégykor kis vasutra ült az a fiatal ember, akit szerénységem tilt megnevezni, majd lóvasutról-lóvasutra szállva, végre megérkezett a kököresin-uteza 7. sz. házhoz, amely földszintes volt.

Elszántan nyitott be a kapun, de rögtön visszahökken.

— Eltévedtem — szólt az a fiatalember, akit szerénységem többé már nem tilt megnevezni. Tehát így szól tam magamban: eltévedtem!

Az udvar tele volt postással, tisztek és szolgálak, levél és sürgönyhordók

biciklis-postások vegyesen, de nem felvágva.

— Bizonyosan egy fiók postahivatal lesz ez a ház.

Kívül kerültem és láttam, hogy a 7. sz. háznál vagyok. Tehát mégsem tévedtem. Ujra bementem.

Zugott a tömeg. A legnagyobb torlódás a 7-es számú ajtó előtt volt, hol koronkint erősen dörömböltek a postások.

Szent isten, bájos ismeretlenem bizonyosan öngyilkos lett és most azért csoportosulnak ajtaja előtt. Miat tam lett öngyilkos. Borzasztó. Órámrá néztem Félőt. Tehát egy félórát kés tem a légyottról és a szerencsétlen Z. V. e miatt mérget ivott vagy főbe lötte magát. Talán elvágta ereit és most némán hörög.

Kiszaladtam az utcára.

Megjelenik mindennap korán reggel.

Előfizetési ára házhoz hordva egy hónapra: ötvenkrajczár

Molnár Gide járási számvevőt s külön külön megkérdezték az ügy állásáról. Határozottan tagadta mind a kettő a vádakat.

A vádhatározatról se a törvényszék, se az ügyészség nem értesítette nyomban se a főispánt, se az alispánt. Csak a mikor a lapokban a vádhatározat megjelent, a nyomban összehívott közigazgatási bizottságban kérdezte a főispán a királyi ügyészt, igaz-e a lapok közleménye? Igenlő válaszára maga a főispán indítványozta a tisztviselők felfüggesztését.

Hogy mennyire hivatalos titkot csináltak a torturás vizsgálatból, az bizonyítja, hogy Komáromban több ellenzéki helyi lap van, egyik se barátja a főispánnak s mégis egyik se hozott az ügyről egy betűt se. Ezek is csak a fővárosi lapokból tudták meg az esetet.

A mi pedig a vádlott tisztviselők felfüggesztését illeti, ezt a törvény meg nem engedi a főispánnak csak akkor, ha már bírói vádhatározat jogerősen hozatott, E nélkül nagyon veszélyes volna a főispánokat ilyen joggal felruházni, de önértékes és törvényiszterelő főispán nem is teheti s alispán nem is indítványozhatja.

Az egész ügyről a főispán azonnal részletes jelentést terjesztett a miniszterelnök elé, a ki azonban még se minisztertanácsban, se azon kívül ez ügyben nem határozott.

Ez mindenestre a legfurcsább védekezés, a melyet főispán valaha fölhozott a maga igazolására. A mit a vármegyében minden ember

tud, azt éppen a közigazgatás feje: a főispán nem tudja. Rossz néven veszi az ügyészségtől, hogy nem értesítette hivatalosan és a kellő időben a főispánt a vádról. — Az ügyészségnek nem áll érdekében, nem is kötelessége erről értesíteni a főispánt, mert hisz az ügyészség sem tudja, hogy a vizsgálat hol fog megállni?

De az, hogy a főispán a borzalmas esetről, a miről a vármegyében minden veréb csiripelt vagy semmit sem tudott, vagy csak „fülhegygyel halott“ valamit olyan súlyos vád saját maga ellen, a melyet igazolni, vagy menteni egyáltalában nem lehet.

A „Nem tudom“ ebben az esetben egyértelmű a „Nem banom“ mal és ennél súlyosabb hibával nem vádolhatná magát főispán.

POLITIKAI HIREK.

Szell Kálmán nem megy Ischlba. Az a szélben elterjedt hír mintha Szell Kálmán miniszterelnök a király ő felségéhez Ischlba szándékoznék utazni, a legilletékesebb oldalról eredő értesülés szerint teljesen alaptalan. Ily utazásra egyáltalán semmi ok sincsen. A miniszterelnök e hetet még Rátóton tölti és csak a jövő héten utazik Budapestre.

Goldis öröke. A püspökké választott Goldis János magyarországi kerületében az új képviselőválasztás napját Biharmegye központi választmánya július 29 napjára tűzte ki. A vármegyei szabadelvű párt hivatalos jelöltje Fasie Tódor, a kit hivatalosan még csak

21-ikén fognak kandidálni. Ellenében Kupsa Valért léptetik föl.

Apponyi beszámolója. Gróf Apponyi Albert, mint minden évben; az idén is őszkor beszámoló beszédet fog mondani Jászberényben. Már értesítette is választóit, hogy közvetlenül az őszi ülészek megnyitása előtt körükbe fog érkezni.

A pince kísértete.

Konstantinápolyban titokzatos eset történt. Egy külvárosi bérházból kiköltözött valamennyi lakó: azt állították, hogy álmukban minden éjjel megjelenik egy öreg ember, aki azt mondja, hogy rég óta a ház pincéjében van eltemetve, de szeretne már a temetőben pihenni. Követeli, hogy ássák ki megunt sírjából és helyezzék el földi maradványait a török temetőben. A házigazda ezután felügyelőre bízta az üressé vált bérház gondozását.

A felügyelő azonban már másnap lemondott az állásáról, azt mondta, hogy a világ minden kincséért sem lakna abban, mert neki is megjelent álmában az öreg ember. A bérház tulajdonosa a rendőrséghez fordult most és kérte a pince megvizsgálását. A rendőrség felásatta a pincét s csakugyan talált egy csontvázat, melyet azonban továbbra is ott hagytak régi sírjában.

Néhány nap múlva az egész városnegyed lakossága ostromolni kezdte a rendőrséget; követelték, hogy a talált csontvázat vigyék ki a pincéből a temetőbe, mert napok óta mindenüknek megjelenik az álmában az öreg ember szelleme.

A lakosság azzal fenyegetődött, hogy elköltözik a városnegyedéből, ha eleget nem tesznek a hazajáró lélek kívánságának. A rendőrség erre a pin-

— Segítség! — kiabáltam torokszakadtából.

— A postások kirohantak, rendőr jött, körülvettek.

— Mi a baj? — kérdezte a rendőr.

— A 7-es számú lakó öngyilkos lett, — szóltam.

— A tömegben nagy szenzációt keltett ez a kijelentés.

— Azért nem nyitja ki az ajtót.

— Szegény teremts.

— Lakatost!

Igy kiabáltak össze-vissza. Megjött a lakatos, két perccel később a mentők, majd a rendőrség. Valaki tüzet jelzett és a tűzörség is a ház előtt termett gőzfecskeendővel. Örült zűrzavar.

Az ajtót feltörték. Benn a szoba sötét homájában feküdt a divánon Z. V. kisasszony. A leányzó nem halt meg, hanem csak aludott.

A rendőrfogalmazó felköltötte.

— Mi az? Miért? Kinek? Hová riadozott a szép högy.

— Csitt! Itt vagyok, édes — hangzott egyszerre száz ajakról.

Előre furakodtam.

— Itt vagyok édes — suttoztam én is.

Z. V., akiben egy kedves barna nőre ismertem, a nyakamba borult.

— Vártalak — szóllott még mindig remegve.

— Tehát ő az! — kiáltott a postások kara!

— Uram, szólt a rendőrfogalmazó, lesz szives megmagyarázni a dolgot.

— De...

— Semmi de, ön csendháborítást követett el, tehát köteles vallani.

— Bocsánat. En... én randevura jöttem. Itt a levél.

A rendőrfogalmazó olvasta és

szemét Z. V. urhölgyre emelve sóhajtott.

— Mit keres itt a sok postás?

— Erre magam is kíváncsi vagyok.

A sorból előlépett egy fiatal postatiszt.

— Majd megmagyarázom szólt nevetve.

A kisasszony nyílt levelezőlapon adott randevut. A légyottos kártya leg alább harmincz kézen fordult meg, amely feljegyezte a kisasszony ezimét. A harmincz ember elmondta jóbarátainak a dolgot s így esett, hogy mi most vagy százan jöttünk el a randevura.

— Kisasszony — fordult a rendőrtiszt Z. V.-hez — máskor zártborítékban adjon légyottot!

És miként Zrinyi Miklós, kirohant egyenruhás csapatával a kapun.

Sziporka.

céből kivitette a temetőbe a csontvázat s azóta senki sem háborgat álmanban az öreg ember szelleme.

IPARÜGYEK.

Abronsz fa és köszén szállítás. A m. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság, 15 különféle gyárában 266 ezer darab különféle hosszúságú moogyorófa abroncsot szándékozik beszerezni. Továbbá körülbelül 22 ezer m. m. különféle fa, kovács és köszén. A vállalkozni akarók ajánlataikat f. hó 27-ig Budapesten V. Kálmán-u. 20 beadhatják.

Markotányossági jog. A cs. és kir. 7-ik hadtest intendáncsága a temesvári ujonnan épített ezred kaszárnyában a markotányossági jogot f. hó 28-iki lejáratával nyilvános árlejtésen egy esetleg 3 évre kiszándékozik adni. A feltételek kamaránknál megtekinthetők.

Ki akar élelmező lenni? A cs. és kir. 6-ik hadtest hadbizottsága Kassán a közös hadseregbeli csapatok élelem szükségleteit bérlet útján kívánja biztosítani, ennél fogva f. évi augusztus hó 3-ikén Kassán az eperjesi, gyöngyösi, iglói és kassai állomások számára; augusztus 11-én Kassán a kiszebeni, löcei, losonci, miskolci, besztercebányai állomások számára; augusztus 8-án a m.-sziget, munkácsi nyíregyházi, szatmári és ungvári állomások számára fog nyilvános árlejtés tartatni.

Honvédek élelmezése. A kir. kassai III-ik honvédkerületi parancsnokság a csapatok élelem-szükségleteinek biztosítása céljából f. év 2-ikén Kassán 7-ikén Miskolcson, 11-ikén Munkácsen 15-án Szathmáron nyilvános árlejtést fog tartani.

TÁRSAS ÉLET.

Házasságközvetítő kutya.

Egy nő kedves kutyáját eladta egy urnak, aki elvitte lakóhelyére Normandiába. Később a hölgy körülményei megengedték, hogy ismét kutyát tarthasson. Nem restelte a fáradságot és Normandiába utazott, hogy kedvencét ismét visszavásárolja. Amde a kutya új gazdája nem akarta az ebet visszaengedni, bár a hölgy kétszeres árat kínált is érte.

A hölgy annyival inkább óhajtott a kutyát visszaszerezni, mert a hü állat azonnal fölismerte őt s a gyöngedség és szeretet minden jeleivel elhalmozta egykori urnőjét. Az ur erre, nehogy a csinos urnő iránt tulságos udvariatságot tanusítson egyezséget ajánlott: Menjenek ki a kutyával egy szabad tere, ott váljanak el egymástól és azé legyen a kutya, a kit követni fog.

És a dolog úgy történt. Csakkogy ekkor igazán meghatóan nyilvánult az okos állat hűsége. A mint ugyanis ur és hölgy egymástól elváltak, a kutya hol az egyikhez hol a másikhoz futkosott és kitetszett, hogy a választás nagy fájdalmat okoz neki.

Az állat hűsége annyira meghatotta az urat és a hölgyet, hogy ismét visszafordultak és — elérzékenyülten borultak egymás karjaiba. A kettőből egy pár lett és nincs okuk kutyájukra a házasságközvetítés miatt nehezeltelni.

VIDEK.

Alomból a halálba. Mezőkovácsházán, Vojtkó István földmives a napokban fölment a padlásra, hogy ott kialudja magát, később arra ébredt fel hogy a felesége szólítja. Fölkelt és még álmosan menni kezdett, de elfelejtette, hogy a padláson van. Belebotlott a lejáróba, elbukott, s lezuhant a földre. Oly szerencsétlenül esett, hogy még az nap belehalt.

Leharapta a felesége orrát Hajdu-Böszörményben Szabó László mezei munkás észrevette, hogy a felesége, — Cegény Erzsébet, megszegi a hitvesi hűséget. E miatt örökös volt köztük a pörpatvarkodás s végre a kikapós me nyecske ott hagyta a férjét. Tegnap Szabó az utcán találkozott a feleségével. Kérte, hogy menjen vissza hozzá. De az asszony kijelentette, hogy soha többé. Erre a dühbe jött férj leharapta a felesége orrát s úgy elhajította, hogy nem találták meg többé. Az elrutított menyecske átápolás alá vették, a férjet pedig letartóztatták.

Halál a Berettyóban. Gáborjáni tudósítónk írja, hogy Bojtól egy négy tagú társaság jött át Gáborjába, hogy a Berettyóban megfürdjenek. — Egy Nagy Károly nevű fiatal ember azonban nem ismerte a víz rohamos voltát és fürdés közben elvesztette egyensúlyát, a hullámok pedig magukkal sodorták. Barátai kiakarták menteni, de nem sikerült, a fiatal ember ott lelte halálát. Holtan huzták ki a vízből.

Rudolf galambja.

— Uj mese a megboldogult trónörököséről. —

Mennyire szerette a magyar nép Rudolf királyfit, mutatja az is, hogy halála után rögtön népmese keletkezett róla, a mely azt regéli, hogy Rudolf királyfi most is él és itt bolyong valahol magyar népe között. Ebben a népmesében kell a gyökerét keresni annak a történetnek is, melyet az erdélyi határszélről, Tölcsvár-ról irnak nekünk.

E hónap 11-én a tölcsvári vendéglő ablakán beröpült egy postaga-

lamb. Nem jöhetett nagyon messziről, mert nem is rendes szokás szerint, a tollai alá, hanem csak a nyakára volt erősítve egy czédula. Ez volt rajta:

— Itt járt Rudolf!

A galamb meg hagyta magát fogni. A vendéglősné elolvasta a czédulát, levette, a galambot pedig kieresztette az ablakon. De a madár nem ment messzire, csakhamar megint ott ült az ablakon. Megint megfogták, megetették, megittatták, a nyakára pedig egy más czédulát akasztottak. Ezt irták rája:

A galamb itt járt. Ki az a Rudolf? Tölcsvár 899 VII/11.

A mint a czédulát felkötötték, nyilsebesen elrepült a galamb. Természetesen hire ment az esetnek és most az egész környék tele van a régi mesével, hogy itt járt Rudolf királyfi s hirt adott magáról a galambja útján.

SZINHAZ.

A színház.

Koppen ur újra viccel. Azt kérdik tőle hogy — Mi lesz a színházból, ha leég? — Színház — válaszolja. Koppen ur megint koppa nt.

Lányi Géza daltársulata Debreczenben. Lányi Géza a hiraevés népdalköltő és czimbalomművész, ki pár hét előtt társulatával együtt négy estén át hangversenyezett az „Angolkirályné“ szálló kerthelyiségében, hangverseny körútjából visszafelé utaztában újból betért városunkba, hogy a köz-kíváratnak engedve még két előadást tartson. Hogy a debreczeni közönség mennyire tudja méltányolni a Lányiék művészetét, azt eléggé bizonyítja a tegnap esti előadás fényes sikere. A válogatott énekszámokból — legtöbbször Lányi Géza saját szerzeményéből — összeállított műsor teljes mértékben kielégítette a közönség várakozását s a tapsokból bőven kijutott ugy a társulat tagjainak valamint jeles mesterünknek Lányi Gézának. — Ma este fogják megtartani az utolsó előadást, melyet ez uton is ismételtén ajánlunk a dalkedvelő közönség figyelmébe.

Szintársulatunk Máramarosszigeten augusztus 16-án kezdi meg egy hónapra terjedő működését. A megnyitó előadás Berczik Árpád poétikus vigjátéka a Himfi dalai lesz. Azután egymásután készül és mutatja be a társulat a fővárosi színházak ujdonságait amelyek közül nem egy kassza darab-

darabnak igérkezik. A társulat új tagjai is már Máramarosszigeten kezdik meg szereplésüket.

UJDONSÁGOK.

Tisztelettel értesítjük lapunk olvasó közönségét, hogy a „Debreceni Ujság” szerkesztőségét és kiadóhivatalát főtér, Biedermann palotába (Piacz. utca) helyeztük át.

* **A városi közgyűlés előkészítése.** Debrecen város tanácsa tegnap délelőtt Gróf Dégenfeld József főispán elnöke alatt teljes tanács ülést tartott amelyen a júliusi közgyűlés tárgyait részben előkészítette. Még e hó 25-én délután újabb ülést tart a tanács, ami kor a közgyűlés tárgysorozatába felvett többi ügyeket készíti elő.

* **A város új bérháza.** Megírtuk lapunk tegnapi számában, hogy a főtéren és a Simonffy utca szegletén a volt Aron-féle telekre tervezett városi új bérház építési munkálataira 46 ajánlat érkezett be. Az ajánlatok felbontása tegnap délelőtt történt meg a városházán. Az összes munkálatokra a legkedvezőbb ajánlatokat tették: Tóth István és társai, akik öt százalék engedelményre hajlandók. Reismann és Grósz kisvárdai építési vállalkozók, akik hét és fél százalékot engedtek s Reichmann Armin, aki az összmunkáknál nyolcz százalék kedvezményt óhajtaná nyújtani. — Megjegyezzük, hogy Tóth István és társainak 177 ezer forinttal van egy másik, atalány összegű ajánlatuk is. A rész munkáknál kedvező a Stégmüller Árpád és társa ajánlata a föld és kőműves munkákra, de az asztalos, lakatos, vízvezeték, festő stb. munkáknál tíz, sőt tizenhét százalékos engedelmények is vannak. Nem valószínűtlen tehát, hogy a tanács részmunkákban adja ki az új bérház építését. Dönteni az ajánlatok felett csak a hetfői ülésében fog, amikor Aczél Géza főmérnök az ajánlati kimutatást elkészítheti és beterjesztheti.

* **Az anyakönyvvezetők helyettese.** Oláh Imre anyakönyvvezető pár napra családi ügyekben elutazott, Nagy Gyula helyettese pedig megkezdte két hetre terjedő szabadságát. Az anyakönyvvezetőket távollétük alatt Varga Károly városi aljegyző helyettesíti s így ő végzi a házasságkötéseket is.

* **Vizsgálat az ispotályi tűz ügyében.** Az ispotály templom tűzének keletkezése ügyében már napok óta folytatott rendőri vizsgálat a tegnapi napon

ért véget. A vizsgálat során kétséget kizárólag beigazolást nyert, hogy a templom renoválásnál alkalmazott munkások a legnagyobb gondatlanságot követték el, mivel a templom tornyában ebédeltek, vacsoráltak s azután kényelmesen dohányozni kezdtek. — A tűz csak így elejtett szikrából keletkezhetett. A tüzesetről a folytatott vizsgálatról s annak eredményéről hoz szab jelentés megy fel a minisztériumhoz, amely többek közt úgy a városi hatóságot, mint az egyházat kölcsönösen hibáztatja, mert a középületekre kötelező tűzbiztosítást elmulasztotta. Itt említjük meg, hogy az ispotályi templomi tűz által keletkezett kárt hivatalos becsléssel 6450 frtra teszik.

* **A miniszter és a postatisztképző tanfolyam.** Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter felhatalmazta a posta-, távirat- és távbeszélő elnökgazgatóját hogy a posta távirat tisztképző tanfolyam hallgatóit, kik ez év június havában az alapvizsgán minden tárgyból jelesen vizsgáltak, valamit azon gyakornokokat, kik az 1900 évi február hóban megtartandó szakvizsgát szintén minden tárgyból jeles eredményeivel fogják letenni, posta-távirat tisztképzés és pedig az utóbbiakat soron kívül, ki nevezze. A miniszternek a posta és táviratszemélyzet iránt tanúsított ezen újabb jóakaratu gondoskodása a volt tanfolyam hallgatók körében szinte örömet keltett s hathatós befolyással lesz egy a tanfolyam, mint általában a posta táviratszemélyzet színvonalának emelésére.

* **A madár meg a fészke.** Egy fiú fölmászik egy fára a lehoz onnan egy madárfészket. A fészkekben tojások is vannak. Meglátja ezt egy elegáns nagykalapos hölgy, aki csak nyaral a falun, s rákiált a gyermekre: — Oh te rossz fiú, hogy lehetsz ilyen szivtelen? Nem sajnálsz azt a szegény madarat, amelynek a fészket elraboltad? Hogy érzi majd magát a szegényke, ha nem találja a fészket? — Ó, a madárnak ez már mindegy, válasszol a gyere. — hiszen már ott ül a maga kalapján!

* **Debrecen százezer forintos pere.** Megírtuk lapunk tegnapi számában, hogy a nemes várost százezer forint fizetésében marasztalta el a kuria. Ezt az összeget pedig az új kaszárnyához szükséges telkek peres ára fejében köteles fizetni a város. A kisajátítási összeget többen az érdekeltek közül ugyanis keveselték és fellebbezéssel élve megnyerték perüket. Azoknak, a kik a tárgyaláson az érdekeltek közül nem jelentek meg, a kuria azt az összeget ítélte meg, amelyet a város megajánlott. Most már a városnak tizenöt nap alatt fizetni kell, ha csak perújítással nem élnek. A kisajátítási összeg ugyan együtt van és letétben

az adóhivatal pénztárában áll, de érzékenyen érinti a várost, hogy míg ő három percentet kapott, most a pernyertes feleknek hat százalékot kell fizetnie a kisajátítási összeg után. — Arra nézve, hogy a város megnyugszik-e az ítéletben, vagy per újítással él-e, nem nyerhettünk kellő félvilágosítást, mert a pert Magoss György városi tisztügyész vitte és ő most szabadságn van. Ábrahám László tisztügyész annak idején visszalépett a kisajátítási per ügyvédi vezetésétől, mert ő egyességet ajánlott, ami akkor a mérnöki hivatal részéről nem talált kedvező fogadtatásra. A körülmények pedig azt igazolták be, hogy mégis csak jobb lett volna, legalább a városra nézve az egyesség.

* **Leforrázott gyermek.** Gottlieb József egy éves kis leánvát Amáliát, a szülők távollétében a kis Hanni pesztrálta. A síró gyereket kávéval akarta lecsitítani, de a kicsike vickádozása közben kiütötte kezéből a bögrét és a forró kávé a piczi gyermek mellét egészen összeégette. Sokáig szenvedett a piczi gyermek, míg fájdalmától tegnap megváltotta a halál. — A kis gyermeket kivitték a kórházba, ahol a törvényszék küldöttei előtt tegnap azért boncolták fel, hogy megállapítsák, vajjon csakugyan az égési sebek idézték-e elő a kis gyermek halálát?

* **Az ellopott leány.** A karánsebesi szolgabírószágtól érdekes távirat érkezett a debreceni rendőrséghez. A távirat szerint nevezett szolgabírószágnál jelentkezett egy Holzberger Mariska nevű leány, a ki magát debreceni illetőségűnek mondja. Előadta, hogy anyja Holzberger Etel mosónő Debrecenben, a Nyugoti soron lakik s öt évvel ezelőtt a komédiások ellopták. Legutóbb egy örmény komédiásnál volt, de az olyan kegyetlenül bánt vele, — hogy kénytelen volt tőle megszökni. Kéri a szolga bíróságot, hogy őt anyjához vitesse vissza. A debreceni rendőrség megindította sürgősen a nyomozást, s így rövid időn ki fog derülni mi igaz a nagyon is regényesen hangzó historiából.

* **A katonai brutálisok ellen.** Köztudomásu dolog, hogy a hadsereg legfélelmetesebb urai az abrikter káplárok, a kik maiglan is csak egy romantikus középkor példája szerint nevelik a kezükre bizott katonákat. Útik verik a vitézlő rekrutát, mert mélyen gyökerezik az a meggyőződésük, hogy a baka csak testi fájdalom árán emészti meg a modern hadi tudományt. Pedig a közbakának is van rangjához

TÁVIRATOK.

A képviselőház küldöttsége a Petőfi ünnepen.

Budapest, (A Debreczeni Ujság eredeti távirata.) A képviselőház legutolsó ülésén Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter indítványára tudvaleg elhatározta, hogy küldöttséggel vesz részt a segesvári Petőfi ünnepen. A küldöttséget a jelentkező képviselők közül fogják összeállítani. Eddig husz képviselő jelentkezett a képviselőház háznagyi irodájában.

Földrengés Rómában.

Róma, jul. 19. (A Debreczeni Ujság ered. táv.) Olaszország legnagyobb és legszebb városában, Rómában ma földrengés volt. Nagy rázkódtatást éreztek. Házak repedeztek meg, fák szakadtak ki tövestől, de nagyobb baj nem történt. Emberéletben kár nem eset mindazon által az ijedelem a város lakossága körében igen nagy, tartanak tőle, hogy a rázkódtatás ismétlődik s talán hatalmasabb erővel. A földrengés ezuttal csak apróbb bajokat idézett elő, sokan mégis, akik tehettek, más vidékre mentek.

A bécsi tüntetések.

Becs, július 19. (A Debreczeni Ujság eredeti távirata.) A munkások ringstrassei sétatüntetéseinek résztvevői ellen való folytatólagos tárgyaláson négy vádlottat a rendőrség megsértése miatt 3-3 napi fogházra ítélték, egyet pedig fölmentettek.

Az aradi sikkasztás.

Arad, (A Debreczeni Ujság ered. távirata.) Az aradi sikkasztás ügyében amelynek szomorú hőse: Krivány, most várja büntetésért bírái ítéletét, már bevégezték az előzetes vizsgálatot. Ennek során konstatálták, hogy a Krivány által elsikkasztott pénzek összege meghaladja a félmillió forintot.

Arton családja nyomorban.

Budapest, július 19. (A Debreczeni Ujság eredeti távirata.) A franciaországi panamapör hőisének Artonnak családja a legnagyobb nyomorban él. Párisban. Leánya mest Loubet elnökhöz fordult kegyelemért, hogy elítélt édesatyját kiszabadítsa a fogságból.

Nogal püspök meghalt.

Nagyvárad, jul. 19. (A Debreczeni Ujság ered. táv.) Nogall János püspök nagyvárad káptalani nagyprépost ma

délután hirtelen meghalt. Váratlan halála az egész városban őszinte részvétet keltett. Az egyházmegyébe rögtön távirati értesítések mentek szét a halálesetről.

Thun visszatérése.

Becs, július 19. (A Debreczeni Ujság eredeti távirata.) Thun gróf miniszterelnök visszatért Ischlből. — Krieghammer közös hadügyminiszter tegnap este Ischlbe utazott.

A Fülöp sziget spanyol foglyai.

Madrid, július 18. (A Debreczeni Ujság eredeti távirata.) A szenátusban Almeras a fülöp szigeti spanyol foglyokról interpellált, a kiknek helyzetét, meghatott szavakkal válaszolta. Silvela miniszterelnök kijelentette, hogy erre vonatkozó felvilágosításokat csak most a folyamatban lévő tárgyalások befejezése után lehet adni.

A franciaországi események.

Páris, július 19. (A Debreczeni Ujság eredeti távirata.) A Journal szerint a francia kormány Cerralgo marquist Don Carlos megbízottját felszólította, hogy tartózkodási helyét Behobiet várost a spanyol-francia határon 24 órán belül hagyja el. Ha Franciaországban akar maradni, akkor olyan városban kell letelepednie, a mely a Loiretől északra fekszik. Ha visszatérne Behohiebe, akkor kiutasítanak.

Páris, július 19. A Figaró azt a hirt közli, hogy a titkos dossier összes iratdarabjait kivétel nélkül közlik a rennesi haditörvényszékkel és felolvasás a tárgyalás alkalmával.

Törökországból.

Konstantinápoly, július 18. (A Debreczeni Ujság eredeti távirata.) A 4-ik hadtest körletben (Erzindjan) megkezdték a redifek behívását a Mauser-fegyverekkel való gyakorlatra.

Konstantinápoly, július 18. Az örmeny menekültek visszahonosítása miatti tárgyalások eddig eredménytelenek voltak. Az a hír, hogy Oroszország a visszahonosítandók számát redukálta alaptalan.

Névjegy az utcán.

Budapest, (A Debreczeni Ujság eredeti távirata.) A Ferenc-József-híd budai oldalán a feljáró uttest közepén a rendőr őrszem egy különös névjegyét talált. Osváth János nevére szólott a névjegy, a melynek hátlapján a következő különös sorok állottak:

„Aki ezt a névjegyét megtalálja, az adja át a rendőrségnek, mert

én öngyilkos leszek. Tegyék be az ujságokba is, hogy atyám is elolvassa.

János.”

A rendőrőrszem a különös kártyáról jelentést tett a főkapitányságnál a hől rögtön megindították a nyomozást. Valószínűnek tartják azonban, hogy a sorok írója csak valami éretlen tréfát akart elkövetni.

Budapesti tőzsde.

Budapest, (A Debreczeni Ujság eredeti távirata.) Buza okt. 8'43. Tengeri 4'76. Uj tengeri 4'75. Rozs 6'78. Zab 5'47.

VEGYES.

Meggyilkolt földbirtokos. — Mokán János kiszindiai földbirtokost tegnap reggel a lakásán meggyilkolva találták. A nyomozást a tettesek kézrekerítésére minden irányban folytatják. Alapos a gyanu, hogy a szerencsétlen embert bosszúból ölték meg. Testén több súlyos ütés nyoma látható.

A veres kakas. Minarócon a napokban nagy tűz pusztított. 20 lakóház, számos csür és istálló leégett és nagymennyiségű takarmány, háziállat és élelmiszer lett a lángok martaléka. A fából készült szalmafedeles házak földig leégtek. A kár mintegy 20,000 forint és ugyszólván semmi sem volt biztosítva.

A kikapós férjek ellen. A kikapós férjek ellen törvényt hoztak Amerikában, Ohio államban. E szerint azt a nős embert, aki nős állapotát eltitkolva és legényembernek tételve magát udvarol egy nőnek. — száz dollártól háromszáz dollárig terjedhető pénzbüntetéssel vagy hat hónaptól két évig terjedhető fogházbüntetéssel sújtják.

A regényhősök. Braunschweigban tegnap egy fiatal szerelmes pár, Nippe tizenkilenc éves lakatos és a tizenöt éves Jonz Antónia a folyóba ugrott és megfuladt. Mikor a holttesteket kifogták, egy irást találtak a fiatalembernél, a melyben az öngyilkosok kéri a rendőrséget, hogy közös sirba temessék el őket és hogy — valaki szerencsétlen szerelmük történetét használja föl regény tárgyául.

Aldozati bor helyett méreg. Genna mellett Servalloban borzalmas eset történt. A cicognolai lelkész, Verri Giambatista, ott időzött látogatásra s a mult pénteken az ottani templomban misézett. Mikor a kehelyből — szokás szerint — ivott, hirtelen halva rogyott össze. A vizsgálat kiderítette, hogy a lelkész unokaöccse, a ki neki ministrált, tévedésből nem bort, hanem a sekrestye egy fiókjában a lámpák tisztítására őrzött folyadékot öntött a kehelybe.

Féltékeny gróf. Párisban tegnap éjjel D'Assailly vicomteot letartóztatták, mert féltékenységből kedvesére, Susanne ismert félvilági hölgyre, három revolverlövést tett. A szép cocotte életveszélyesen megsebesült. D'Assailly gróf nős ember és a párisi sportvilág legismertebb alakjainak egyike.

Ingtatlanok forgalma.

A debreczeni kir. törvényszék telek-könyvi osztályánál.

Silbermann Eszter eladja az 1848 sorsz. háznak öt illető felerészét Adler Ignácznak 8602 frt 50 krért.

Bányai Juliánna, József és Gábor eladják tégláskerti szőlőföldjüket Tóth István és neje Nagy Juliánnak 610 frtért.

Proszta Emilné Szabó Etelka eladja a debreczeni 1003. sz. tjkvben 4947. hrsz. a. felvett tóczós kerti szőlőnek öt illető felerészét Szabó Mihálynak 400 frtért.

Hasznos tudnivalók.

A sör mint tisztító szer. A sör nemcsak mint kellemes ital szolgál, hanem más egyébre is használható. — Igy a többek között mint tisztító szer is. Abban megegyezik mindenki, hogy a tisztaság a háziasszonynak legfényesebb diplomája s azért az önértetes nő nagyon sokat ad arra, hogy körülte minden hely és tárgy tiszta legyen. Sok baja van már e tekintetben magával a porral, de még több nyaranta a legyekkel. Ezek a legfényesebb tárgyait mint a polituros butorok, aranykeretes képek és tükröket bepiszkitják, mint mondani szoktuk, beköpi. Ez ellen sikerrel használhatja a sört. Vesz ugyanis egy darab puha flanel rongyot s be mártja azt jó erős sörbe s ezzel mossa le a legyek által bepiszkitott tárgyakat. Ettől a légyköpések gyorsan eltisztulnak, maga a tárgy fénye pedig egész sértetlenül marad.

Hogy már romlott ecetet jóvá tegyünk tört borköt áztatunk állott bor-ecetben, aztán a napon vagy kemencében megszáritjuk. Ezen száritott borkökhöz az ecet mennyisége szerint tört timsót is adunk, mind jól elkavarjuk, aztán az ecetet nyugodtan hagyjuk állani.

Mulattató.

A: Ez a menyasszonyom arczképe.

B: Szőke vagy barna?

A: Nem tudom. Két hét óta nem láttam...

A komédiásbódé direktora be-megy a hódéba:

— Micsoda lárma ez?
Szolga: Kérem, a kétfejű ember összeveszett önmagával, hogy melyik fejét borotválja meg előbb!

HAZTARTAS.

A levesről s annak készítéséről sok érdekes dolgot irtak már. Ujabban a leves készítési szakácteendőket versbe isszedték, melyet kuriozitásánál fogva a következőkben közlünk:

Másfél kilogramm marhahúshoz
Velős csontot s kis májat adj.
Tedd tüzre két liternyi vízben
S míg habja elforrt, forni hagyd.
Két petrezselymet, sárgarépát,
Zellert, pórt tegyél bele,
Még kalarábé, bors kell hozzá,
Paprika, só s hagyma fele;
Ha megfőtt, hadd higgadni szépen,
Tésztát belé, ne nyomba vess, —
Erre a finom recepére
Készül a legjobb husleves.

Uj főzelék. Nem régiben uj főzeléket hoztak be Japánból, mely ugy lát szik fontos tápszerré fog válni. Egy gumós növény (tachys tubifera) melyet Francia és Angolországban „eros nes“-nek neveznek ama helységről Páris közelében, hol a zöldséget már nagyban termelik a piac számára. Az ültetés eredménye tetemes, mert a növény minden földben megerem. A hüvelyk nagyságu és vastag gumók főzve, párolva és sütvé ehetők, izük pedig hasonlít a dióéhoz. Most kísérleteket tesznek nagyobb gumók nyeresére.

Csarnok.

A Botori leányok.

— Társadalmi regény. —

16. Folytatás.

— Ez mind nagyon szép — válaszolt hidegvérrel Tarnay — de elfelejtéd Evelin, hogy házasságtokba be-szólási jogom van.

— Mi czímen?

— Ezt a kérdést nem vártam tőled, de ha provokálsz meg kell mondanom. En Páli Endrét nem tartom méltónak arra, hogy rokonommá fogadjam, hogy jólétet biztosítsak neki hogy lealázkodjam hozzá.

— Igen, hát ki kéri ezt magától sógor? — teszi fel a kérdést Evelin.

— Furesa! Hát ha férjhez akarsz menni csak szükséged lesz az én anyagi támogatásomra.

— Tévedni tetszik. Nem lesz rá szükségem. Nem kell az ön szeretete

leereszkedése, nyájassága, kegyelme és jóakarata, kevésbbé a pénze. — Nincs zükségem sem az egyikre, sem a más-sikra. Nem ingerel és nem kábit az a pompa, amely itt önöket körül veszi, de sőt bánt és menekülni, szabadulni akarok belőle.

— Ah! Ez egészen más. — Ha mindezekre az én kedves kis sógor-nőmnek semmi szüksége, akkor nekem sem lehet semmi beleszólásom az ő választásába. Okoskodása azonban nagyon helytelen, tartoznék annyi kimélettel családja iránt, hogy méltóbb embernek nyujtsa a kezét.

— Hát mivel nem méltó Endre arra, hogy rokona legyen önnek. Mert szegény? Vagy talán mert maga keresi a kenyerét s nem száz, meg száz szegény ember öli a tudófulasztó bányában az életét, egészségét, hogy önnek kincset hordjanak a lábaihoz. Nos hát én többre tudom becsülni az olyan férjet, a ki a maga becsületes munkájával keresi meg családja kenyerét, mint az olyat aki szerencséséjét, vagyonát és kényelmét csak az apjának és a bányászainak köszönheti.

Tarnay erre elfordult Evelintől, karonfogta feleségét Ilont s vezette a másik szobába.

— Jer kérlek ne hallgassuk, ennek a kis leánynak elment az esze és nem tudja, hogy mit beszél.

— Igen — szólt utánuk Evelin ezzel akarjátok elütni. No csak rajta. Elment az eszem? Nem, hanem megjött. Nem tetszik nektek az én választásom. Helyes! Nem is gondoljátok milyen boldoggá tesz az a tudat, hogy ellenetekre tehetek valamit.

Nem sokáig maradt magára Evelin már jött az édes anyja, majd ayja, később Tilda, a főhadnagy ur boldog menyasszonya s valamennyien mind rá támadtak.

— Hová gondolsz? Elment az eszed? Eldobod a fényt, pompát, jólétet, vagyont és az élet küzdelmeibe akarod vetni magad?

Volt szegény Evelinnek mit halgatni. Csak ugy pergett a szó és azt se tehetette meg, hogy kimagyarázza magát. Végre aztán, mikor szóhoz jut hatott kiöntötte a keserűségét. Ujra és ujra visszautasította, hogy ő a Tarnay kegyét legyen kénytelen keresni. Nem akarta magát szeszélyginek, szokásainak alávetni. — Ő szabad akar lenni:

— És ha ti mindnyájan az akarjátok, ami Tarnay, mindnyájan tévedtek, ha azt hiszitek, hogy engem befolyásolni képesek lesztek. — válaszoltam magamnak. Az én boldogságom ebben a választásban van lefektetve Szeretem Páli Endrét és az övé leszek örökre. Meglássátok, hogy boldogok leszünk.

— Folyt. köv. —

Esztergályos üzlet áthelyezés.

Tisztelettel bátorkodom ez uton is a n. é. közönség figyelmét felhívni, miszerint

13 év óta fennálló esztergályos műhelyemet

lakásommal együtt a Darabos-utczából folyó 1899. év május hó 1-től

Hatvan-utcza 6. sz. alá helyeztem át,

ugyanezen házban az esztergályos szakmába tartozó árukkal üzletemet megnyitottam, a melyet is a mélyen tisztelt közönség becses pártfogásába ajánlok.

Elvállalok minden e szakmához tartozó esztergályos munkát — a melyet az asztalos mesterek kényelmére — készletben is tartok.

Továbbá ajánlom a legjobb minőségű porcsapjaimat, lignum sanctum tekegolyóimat

Élfogaeok billiárd golyók lees megpolírozását, megfestését nap- és esőernyők, dohányzókellékek javítását a legjutányosabb árak mellett.

Balogh József
esztergályos.

Legjutányosabb árak. — Pontos kiszolgálás.

Páratlanak ismert égvényes-kénes savanyuviz, hatalmas gyógyszer idült légszó, tüdő-, gyomor-, bél- és hólyaghurutban és fővény körben. Országsgzerte ismert és használt üdítő ital, mint ilyen

különösen ajánlható a

PARÁDI

S A V A N Y U V I Z

ott, ahol az ivóvíz rossz, vagy hol gerjes és járványos betegségek uralkodni szoktak. — Raktár Debreczen részére

Csanak József kereskedésében.

továbbá kapható minden fűszerüzletben és vendéglőben.

BALOGH JOZSEF esztergályos üzlete
Hatvan-utcza 6. szám a.

BALOGH JOZSEF esztergályos üzlete
Hatvan-utcza 6. szám a.

BONA FORTUNATO

első debreczeni kőfaragó mester

Debreczen, Piacz-utcza 85. szám. Geréby ház.

Van szerencsém nagy kiterjedésű butor-márvány gyáramat a nagy érdemű közönség szives figyelmébe ajánlani, a melyben minden e szakmába munkák, u. m.: butor-márványlapok, mészárszék, üzleti asztallemezék, fürdőkádadak, mosdómédenyék, vizelő falazatok, portálok kandalló, sirtók, sirtolt- és kőkerítések, valamint keresztek carrarai márványból, templomi keresztlő asztalok szőlő és buzakalász oszlopok és vázák stb. stb. a legszebb kivitelben és gyorsan készülnek.

Mosdóhoz való márványlap 6 rttól feljebb.

Kérve a n. é. közönség becses pártfogását

Tisztelettel

Bona Fortunato

kőfaragó mester.